

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

KFST – uafhængig konkurrencemyndighed

VELFUNDERENDE
MARKEDER

12 | 2018

ÆNDRET KONKURRENCELOV STYRKER HÅND- HÆVELSEN

1. januar 2018 trådte en række ændringer af konkurrenceloven i kraft, som skal styrke rammerne for at håndhæve loven.

Ændringerne vedrører fem elementer i konkurrenceloven: Forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler, fusionskontrol, straf, offentlighedslovens anvendelse og ny samarbejdsaftale med de nordiske konkurrencemyndigheder.

Læs den fulde artikel på næste side →

En effektiv konkurrence gavner både forbrugerne, virksomhederne og samfundet. En effektiv konkurrence er en vigtig forudsætning for velfungerende markeder med et varieret udbud af varer af en høj kvalitet og til en konkurrencedygtig pris.

Konkurrencebogen indeholder regler, som skal forhindre virksomheder i at begrænse den effektive konkurrence. For det første er det forbudt for virksomheder at indgå konkurrencebegrænsende aftaler. For det andet er det forbudt for en virksomhed med en dominerende stilling at misbruge denne stilling.

Endvidere skal større fusioner mellem virksomheder anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og kan ikke gennemføres, før de er godkendt. Fusioner, der begrænser konkurrencen betydeligt, skal forbydes.

Disse forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler og adfærd samt kontrol med fusioner gælder også efter EU's konkurrenceregler, som i Danmark håndhæves af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i samarbejde med Europa-Kommissionen.

Den 30. november 2017 vedtog Folketinget en række ændringer til konkurrencebogen. Ændringerne trådte (med få undtagelser) i kraft den 1. januar 2018 og er samlet i en ny lovbekendtgørelse (nr. 31 af 16. januar 2018).

Ændringerne vedrører følgende fem elementer i konkurrencebogen:

- Forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler (bagatelreglen)
- Fusionskontrol
- Straf
- Offentlighedslovens anvendelse
- Ny samarbejdsaftale med de nordiske konkurrencemyndigheder

1. Forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler (bagatelreglen)

Loven indeholder en såkaldt bagatelregel for, hvornår forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler ikke finder anvendelse. Tidligere har bagatelreglen været knyttet til virksomhedernes omsætning og markedsandel. Fra den 1. januar er det imidlertid alene virksomhedernes markedsandel, der er relevant. Ændringen bringer reglen på linje med Kommissionens såkaldte bagatelmeddelelse.

For konkurrenter gælder en markedsandelstærskel på 10 pct., mens der for virksomheder, som ikke er konkurrenter (fx en leverandør og en forhandler), anvendes en grænse på 15 pct.

Bagatelreglen finder anvendelse, hvis aftalen alene har "til følge" at begrænse konkurrencen. Hvis aftalen derimod i sig selv er egnet til (dvs. har til formål) at begrænse konkurrencen, finder bagatelreglen ikke anvendelse. Det gælder

normalt fx konkurrencebegrænsende aftaler mellem konkurrenter om priser el. markedsdeling.

Den nye bagatelregel er kort opsummeret i tabel 1.

Tabel 1
Bagatelregel

Indholdet af aftalen	Markedsandel	
	Mellem konkurrenter	Mellem ikke-konkurrenter
Aftalen har <i>til følge</i> at begrænse konkurrencen	10 pct.	15 pct.
Aftalen har <i>til formål</i> at begrænse konkurrencen	Ingen bagatelgrænse – forbuddet finder anvendelse	Ingen bagatelgrænse – forbuddet finder anvendelse

Bagatelreglen finder anvendelse for alle typer af konkurrencebegrænsende aftaler, som opfylder kriterierne. Det gælder fx konsortieaftaler, som har til følge, at konkurrencen begrænses.

Det gælder dog samtidig, at konkurrencebegrænsende aftaler mellem virksomheder, som ikke beskyttes af bagatelreglen, udmærket kan være lovlige. Det kræver imidlertid blandt andet, at der er tiltrækkeligt store effektivitetsgevinster som følge af aftalen, som også tilfalder forbrugerne. Det er virksomhedens opgave at dokumentere, at disse betingelser er opfyldt.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen arbejder i øjeblikket på en ny vejledning om konsortier, som forventes at udkomme i første halvdel af 2018. Sigtet er bl.a. at skabe øget klarhed om reglernes anvendelse.

2. Fusionskontrol

De grundlæggende regler om fusionskontrol er uændrede. Men på fire punkter er der foretaget nogle ændringer i konkurrencebogen:

- Virksomhederne i en fusion kan afgive tilsagn (fx om frasal) med henblik på at fjerne de konkurrencemæssige betænkeligheder ved fusionen. Tilsagn kan – ligesom tidligere – medføre en forlængelse af fristerne for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling af den anmeldte fusion. Men for at en forlængelse overhovedet kan komme på tale, er det nu et krav, at der er afgivet forpligtende tilsagn – og ikke blot forslag til tilsagn.
- Hvis der er afgivet forpligtende tilsagn på et tidspunkt, hvor der er forløbet mere end 70 hverdage fra beslutningen om at gå i fase II (den fase, hvor en fusion underkastes en særlig undersøgelse), forlænges fristen med 20 hverdage.

- Der gælder en tidsfrist for afgivelsen af tilsagn: tilsagn skal være kommet frem til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen senest 90 hverdage fra beslutningen om at gå i fase II. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan dog i særlige tilfælde vurdere ændringer i allerede afgivne tilsagn, der kommer frem til styrelsen efter udløbet af de 90 hverdage.
- Tidsfristerne kan sættes i stå, hvis fusionsdeltagerne ikke leverer de oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har behov for til behandlingen af en anmeldt fusion.

3. Offentlighedslovens anvendelse

Hovedreglen efter den hidtil gældende lov er, at offentlighedsloven ikke gælder for sager og undersøgelser efter konkurrenceloven. Det betyder, at der ikke er adgang til aktindsigt for andre end sagens parter.

For virksomheder, der ikke er part i en sag, kan der dog være adgang til såkaldt "egenaces", dvs. adgang til oplysninger om selve virksomheden. Med ændringen af konkurrenceloven er det imidlertid nu præciseret, at "egenaces" alene gælder for virksomheder i afgørelsessager – men ikke i undersøgelsessager. Undersøgelsessager kan fx være en kontrolundersøgelse eller en konkurrenceanalyse.

For parter i en sag har der efter den hidtil gældende lov ikke været adgang til aktindsigt i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens korrespondance med Kommissionen og andre konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Union i sager om anvendelse af artikel 101 og 102 i EU-traktaten. Dog er der adgang til aktindsigt i faktiske oplysninger, der er af væsentlig betydning for afgørelsen af en sag. Den samme begrænsning og undtagelse hertil gælder som noget nyt fremover også for sager efter EU-fusionskontrolforordningen.

Den nye lov indeholder også en undtagelse fra EU-Databeskyttelsesforordningen. Undtagelsen indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke har oplysningspligt over for fysiske personer, hvad angår oplysninger om de pågældende i sager og undersøgelser efter konkurrenceloven. Fysiske personer vil heller ikke have adgang til indsigt i disse oplysninger.

Baggrunden for denne lovændring har været et ønske om, at fysiske personer ikke via reglerne i EU-Databeskyttelsesforordningen skal kunne få adgang til oplysninger, som virksomheder ikke kan få adgang til, idet offentlighedsloven som anført ikke gælder for sager og undersøgelser efter konkurrenceloven.

4. Straf

Hvis en virksomhed, der har overtrådt konkurrenceloven, indgår i en koncern, er det fremover den globale koncernomsætning, der skal tages hensyn til ved udmålingen af en bøde i stedet for omsætningen i Danmark.

Reglerne om straflempe til en karteldeltager er også blevet ændret. For det første kan der fremover som noget nyt indgives en foreløbig ansøgning om straflempe uden samtidig indgivelse af fuldstændig dokumentation for kartellets omfang mv. – et såkaldt "marker system". Disse oplysninger vil kunne indsendes efterfølgende.

For det andet vil en karteldeltager, der opnår straflempe, fremover enten helt fritages for et krav om konfiskation af den opnåede eller tilsigtede gevinst ved kartellet, eller få nedsat kravet med de samme procentsatser, som gælder for nedsættelsen af bøden.

5. Ny samarbejdsaftale med de nordiske konkurrencemyndigheder

Med vedtagelsen af de foreslåede ændringer af konkurrenceloven har Folketinget samtidig givet samtykke til, at Danmark kan tiltræde en ny samarbejdsaftale mellem konkurrencemyndighederne i Island, Finland, Grønland, Norge, Sverige og på Færøerne. Med aftalen styrkes samarbejdet mellem de nordiske lande om efterforskning af konkurrencesager. Aftalen giver mulighed for, at de nordiske konkurrencemyndigheder kan indhente oplysninger og udføre kontrolundersøgelser for hinanden.